

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

gemeente

Winterswijk

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte zetten we middelen in voor:

- wegen en verkeer, inclusief openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording;
- waterbeheer, met inbegrip van riolering en beduikering;
- groenvoorziening;
- gebouwen.

Wegen

Het onderhoud van de wegen is gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024

Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024, dat is opgesteld in 2019. Voor het beheerplan zijn de wegen met behulp van de schadecatalogus visueel geïnspecteerd. Hiervoor hanteren we de systematiek van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Weg- en Waterbouwkunde en de verkeerstechniek). Na een visuele inspectie is de onderhoudsbehoefte voor de verharde wegen geraamd. De prioritering van de uitvoering is functioneel en risico gestuurd bepaald. Voor de onverharde wegen is in december 2021 een beleidsplan vastgesteld dat de basis vormt voor toekomstig beheer en onderhoud van de onverharde wegen.

De omvang van het werk bepaalt welke partij we de werkzaamheden laten uitvoeren

De ROVA doet het klein (dagelijks) onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud (reconstructie van de gehele weg of wijk) besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

We voerden verschillende geplande onderhoudswerkzaamheden uit, zoals:

- we ronden de werkzaamheden van het Vrijheidspark af;
- we werkten samen met bewoners plannen voor Wijkaanpak de Pas uit in tekeningen en bestekken;
- we hebben de Albert Schweitzerlaan en Wamelinkweg opnieuw ingericht;
- we namen de instandhoudingswerkzaamheden van de Greuneweg, Grote Heldersweg, Binnenboomweg en Meenkmlenweg in uitvoering;
- we hebben de instandhoudingswerkzaamheden voor het Garversbultenpad (fietspad) aanbesteed, deze werkzaamheden worden in het voorjaar van 2022 uitgevoerd.

In 2021 zijn 38 publieke laadplekken gerealiseerd

Met de aanleg van de nieuwe parkeerterreinen aan de Burgemeester Vlamstraat, Jeugdkerkstraat, Burgemeester Bosmastraat (achter het Raadhuis) en de Laan van Hilbelink is het aantal publieke laadpalen uitgebreid. Kuster Energy heeft als exploitant, in samenwerking met de Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM), op deze parkeerterreinen laadpalen geplaatst die plek bieden aan 34 elektrische personenvoertuigen. Daarnaast heeft exploitant Allego op verzoek van particulieren nog eens vier publieke laadplekken gerealiseerd.

Er is een samenwerkingsovereenkomst getekend voor deelname aan de provinciale concessie publieke laadinfrastructuur

De provinciale concessie publieke laadinfrastructuur biedt de mogelijkheid om voor een periode van drie tot vijf jaar (plaatsingstermijn) publieke laadpalen in onze gemeente te realiseren. In de nieuwe concessie blijft het mogelijk om dit op aanvraag in de openbare ruimte te doen. Dit is van belang voor inwoners die niet de

mogelijkheid hebben om op eigen terrein te laden. Daarnaast kunnen wij in de nieuwe concessie proactief, vooruitlopend op de vraag, publieke laadpalen plaatsen. *In oktober 2021 is de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk vastgesteld*

Hiermee voldoen we aan de afspraken uit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), als onderdeel van het Klimaatakkoord. Het document biedt een strategie om tijdig passende laadinfrastructuur voor elektrische personenvoertuigen te realiseren en geeft duidelijke handvatten voor de uitvoering. Het is vooral een document geworden waarin onze ambities voor de komende jaren verankerd liggen.

We bereidden een pilot voor waarin wij de Verlengde Private Aansluiting (VPA) als alternatieve laadoplossing zien

Een VPA is een laadpaal die is aangesloten op de meterkast van de rijder en die op eigen terrein is geplaatst. Onderdeel van deze laadoplossing is het toepassen van kabelgoottegels. Door het plaatsen van deze tegels komt de laadkabel verzonken in het trottoir te liggen en dat kan (struikel)gevaar voorkomen. Het experiment is beperkt in looptijd en omvang. Gedurende een periode van één jaar willen wij maximaal tien deelnemers de kans geven ervaring op te doen met de VPA en de kabelgootegel. De pilot gaat in 2022 van start.

Beheer en onderhoud van de openbare verlichting voerden we uit volgens het beleids- en beheerplan

Dit betekent dat vanwege regulier onderhoud op diverse locaties de openbare verlichting is vervangen. Dit gebeurde onder andere aan de Morsestraat, wijk de Hazelder en de Dollemansweg bij de spoorwegovergang. Daarnaast is in 2021 gestart met de opzet voor het nieuwe beleids- en beheerplan. Dit plan ronden wij in 2022 af.

We verlaagden ons energieverbruik

Het streven om het energieverbruik in 2030, ten opzichte van 2014, met 50% te hebben verlaagd, ligt op koers.

Na veel uitbreidingen door nieuwbouw en het vervangen van oude installaties met grote mastafstanden, zet de besparing verder door. Ook de komst van steeds zuinigere nieuwe modellen en het toepassen van slimme verlichting draagt hieraan bij. In 2021 daalde het verbruik onder de 80% ten opzichte van 2014, bij een toename van het aantal masten met ongeveer 12%.

We werkten aan de verkeersveiligheid van civiele kunstwerken, zoals bruggen, viaducten, tunnels, etc.

In 2021 zijn het brugdek en de leuning van de fiets- en voetgangersbrug in de Piersonstraat vervangen.

De voorbereiding voor vervanging van de brug in de Ravenhorsterweg/Honesweg is opgestart. Onderhoud aan de civiele kunstwerken gebeurt op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. In het 2e kwartaal van 2021 is een inspectie uitgevoerd, die de basis vormt voor uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Uitgangspunt is om de bruggen en duikers op een minimaal niveau verkeersveilig te houden.

De gerealiseerde exploitatielasten van het cluster Wegen zijn € 4,6 miljoen

Het cluster Wegen bestaat uit wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken. De in 2021 gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot dit cluster zijn € 4,6 miljoen (inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer en gladheidbestrijding) en is als volgt opgebouwd:

- € 2,6 miljoen aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving)
- € 0,9 miljoen voor de bijdrage aan Rova

- € 1,1 miljoen beïnvloedbare budgetten, zoals klein onderhoud.

De (bruto) gerealiseerde investeringen in wegen voor 2021 zijn € 3,5 miljoen. Hiervan is € 0,1 miljoen een subsidiabele provinciale bijdrage. De netto investering voor de gemeente komt hiermee op € 3,4 miljoen.

	2018	2019	2020	2021
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km	101 km	101 km
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km	212 km	212 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	39 km	39 km	40 km	40 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	1,2 km	1,5km	1,5km	1 km
Instandhouding wegen buiten de kom	3,6 km	3,0 km	1,8km	5,2 km
Instandhouding fietspaden	0,8 km	0,7 km	1,2 km	1,8 km
Bruggen	70 st	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0 st	1 st	0 st	0 st
Renovatie en vervanging brugdekken (autoverkeer)	0 st	0 st	1 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	1 st	1 st	0 st	1 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st	1 st

Riolering en waterbeheer

Het Gemeentelijke Waterplan Winterswijk 2019-2023 vormt de leidraad

Hierin staan onze plannen voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de rioleringsstelsels in de gemeente Winterswijk. In het plan staan ook richtlijnen voor ontwikkeling en samenwerking. Op basis van afschrijving en inspectie (met reiniging) worden rioleringen, drainages, duikers en vijvers onderhouden, gerenoveerd of vervangen en adequaat afgekoppeld. Dit kan bijvoorbeeld als er al eerder voorzieningen (leidingen en/of retenties) zijn aangelegd of als het afkoppelen relatief goedkoop kan.

Bij nieuwbouw wordt hemelwater altijd gescheiden aangelegd

Het streven is “minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden”, zodat het waterprobleem voor de toekomst minder groot is. De komende jaren zetten we stappen naar risicogestuurd rioolbeheer.

We gaan door met de regionale en lokale samenwerking binnen Achterhoek+ en WintLicht

We gingen in 2021 door met bestuurlijke en ambtelijke overleggen (kennisdelen, voorbereiding bestuurlijk overleg) zijn in 2021 gecontinueerd. Er zijn digitale themadagen georganiseerd over klimaatadaptatie, en het regionale plan Aanpak droogte Achterhoek is vastgesteld. Er is aandacht gegeven aan vragen over de Omgevingswet en in regionaal verband is er verder gewerkt aan gezamenlijke bouwstenen voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, begin 2022 wordt dit afgerond.

De samenwerking tussen gemeenten en het Waterschap leverde een besparing op Belangrijk resultaat van de sinds 2011 van toepassing zijnde BAW-opgaaf (Bestuursakkoord Water) is de samenwerking tussen vooral de gemeenten en Waterschap. Deze samenwerking heeft geresulteerd in een besparing die de verwachting ruim heeft overtroffen. De lastenstijging voor onze inwoners (rioolheffing) is daardoor beperkt (er zijn minder meerkosten).

Wat zijn grote aandachtspunten voor water en klimaat voor de aankomende jaren?:

- de landelijke Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) opgaaf van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (ook wel klimaatadaptatie genoemd);

- de Omgevingswet met gewenste burgerparticipatie en ketensamenwerking.
- onze bijdrage aan het regionale programmaplan voor de aanpak van droogte. Dit plan is vastgesteld in samenspraak met alle betrokken organisaties (als landbouw, natuurorganisaties en drinkwaterbedrijf). Het gaat daarbij vooral om de droogteproblematiek in het buitengebied. Alle regionale gemeenten, en dus ook Winterswijk, hebben toegezegd hieraan in 2022 bij te dragen. In 2022 wordt dit verder regionaal uitgewerkt om de kansen (waaronder subsidies) de aankomende jaren effectief te kunnen benutten.
- de aanvraag voor ZON-subsidie. Om de zoetwaterbeschikbaarheid klimaatbestendig te maken kunnen we voor de periode 2022-2027 subsidie ontvangen. In samenwerking met de werkregio is er in 2021 een regionaal bod gedaan voor ZON-subsidie tweede fase (Zoetwater maatregelen Oost Nederland). In 2022 werken we dit verder uit.

We werkten samen met (afval)waterteam WintLicht

Door het in 2016 opgerichte samenwerkingsverband tussen Oost Gelre, Winterswijk en Waterschap Rijn en IJssel zijn eind 2021 klimaateffect gesprekken, formeel 'risicodialog' genoemd, gevoerd. Eerst ambtelijk en bestuurlijk en daarna extern. Als resultaat van deze activiteiten hebben we maatregelen benoemd en uitgevoerd.

Verder werkt WintLicht aan:

- Onderzoek naar ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel (ook illegale lozingen en calamiteiten komen daarbij in beeld).
- Het deelproject risico-gestuurd rioolbeheer.

Hierbij wordt niet alleen naar afschrijving gekeken, maar ook rekening gehouden met te verwachten risico's bij oudere riolen. Een risicomatrix is daarbij een belangrijk hulpmiddel. Ook is de actualiteit van de rioleringsdata essentieel. Hiervoor zijn in 2021 flinke stappen gezet. Het project pakten we samen met Oost Gelre op en ronden we begin 2022 af.

We legden data ove beheer en onderhoud riolering en afwatering vast in Kikker

We zijn doorgegaan met het beheer en regulier onderhoud aan riolering, metingen van grondwaterstanden, monitoring van het gemengd riool en het reinigen van drainage, kolken en lijnafwatering. Uitgangspunt is dat de beschikbare data (voor zover praktisch mogelijk) wordt gecentraliseerd in één databeheersysteem (=Kikker). Reiniging en inspectie vond plaats aan de hand van een reinigingsplan. Op basis van dit plan is de laatste 10 jaar de hele kom gereinigd. In 2022 stellen we een nieuw inspectie- en reinigingsplan op, dit doen we basis van risico-gestuurd rioolbeheer. Ook voor het onderhoud van drainage maken we in 2022 een nieuw plan.

We voerden integrale projecten uit

Bij de herinrichting van de Albert Schweitzerlaan is het hemelwater van de straat (en waar mogelijk van de woningen) afgekoppeld en in de nabijheid geborgen.

Aansluitend is bij een gedeelte van de Wamelinkweg de riolering vervangen, waarbij ook de verharding is vervangen. De voorbereiding van de herinrichting van de Pas is in 2021 bijna afgerond. Binnen het project wordt het hemelwater gedeeltelijk afgekoppeld en geïnfiltreerd. De uitvoering start in 2022.

We ontvingen de resultaten en aanbevelingen van het onderzoek naar blauwalg

In opdracht van het Waterschap heeft ingenieursbureau Witteveen + Bos onderzoek gedaan naar de blauwalgproblematiek in een aantal retentievijvers (onder andere in de Berkhof). In 2021 zijn de resultaten en aanbevelingen aangeleverd. In 2022 start er een pilotproject, in samenwerking met het Waterschap, voor de concrete uitwerking van deze aanbevelingen.

We verkenden oplossingen om vervuiling vanuit hemelwaterriolering tegen te gaan
 Om het risico op vervuiling vanuit de hemelwaterriolering op de Osink Bemersbeek in Kotten te verkleinen zijn oplossingsrichtingen verkend. Samen met het Waterschap zullen deze leiden tot uitvoeringsmaatregelen in 2022.

We voerden het reguliere onderhoud van de drukriolering uit

Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied voerden we uit op grond van een vierjarig bestek. Daarnaast vervingen we pompunits en gemalen. Incidenteel realiseerden we nieuwe aansluitingen op de drukriolering. De afkoppeling van de ongeoorloofde lozingen pakken we in 2022 op.

We investeerden in 2021 € 279.000 in riolering

De gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot riolering in 2021 zijn € 3,1 miljoen. Dit is inclusief € 1,2 miljoen kapitaallasten (rente en afschrijving). De gerealiseerde investeringen in riolering 2021 zijn € 279.000.

	2018	2019	2020	2021
Riolering gemengd en vuilwater(incl. buitengebied)	175 km	175 km	176 km	176 km
Riolering hemelwater	63 km	64 km	65 km	69 km
Drukriolering persleiding	270 km	270 km	271 km	274 km
Drukriolering pompunits	1.007 st	1.007 st	1.009 st	1007 st
Kolken	9.215 st	9.230 st	9.245 st	9.260 st
Wadi's	19 st	19 st	19 st	19st
Bergingsvijver	10 st	10 st	10 st	10st
Aansluitingen riolering	10.400 st	10.450 st	10.500 st	10.550 st
Aansluitingen drukriolering	2.665 st	2.670 st	2.675 st	2.680 st
Vervanging riolering	1,0 km	1,0 km	2,0 km	3,0 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,5 km	0,5 km	0,5 km	1,3 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1 ha	0 ha	1 ha	1 ha
Inspectie en reiniging riolering	2 km	0,9 km	1,0 km	5,7 km

Groen

Bij herinrichting van groen werken we volgens het vastgestelde groenstructuurplan

De aanleg en het beheer van de ecologisch hoofdstructuren en natuurlijke verbindingen binnen de bebouwde kom voerden we uit in overeenstemming met de kaart Ecologische groenstructuren. In 2021 zijn we gestart met de actualisatie van het groenstructuurplan. Dit plan zetten we om in een groenstructuurvisie. Klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn belangrijke onderwerpen die we hierin meenemen.

Jaarlijks renoveren we kleine delen van het openbaar groen en de gemeentelijke sportvelden.

In 2021 zijn meer groenvakken dan normaal gerooid

Dit had te maken met dode beplanting als gevolg van de warme en droge zomers van voorgaande jaren. De vakken zijn voorzien van nieuwe beplanting of ingezaaid met een gras- of kruidenmengsel.

Op de begraafplaats is de aanleg van het Islamitisch deel afgerond.

We vervingen in 2021 groen bij de herinrichting van wegen.

In het Vrijheidspark is het groen aangeplant. Bij de herinrichting van de Albert Schweitzerlaan is nieuw groen aangelegd.

In het najaar zijn laanbomen gekapt en herplant

Het laanbomenbestand in het buitengebied is verouderd. We pakten de kap en herplant van deze bomen gefaseerd aan volgens het in 2017 opgestelde beheerplan. Lanen waar we uitvoerden zijn onder andere de Bessinkpasweg, Jachthuisweg, Langediek en Wormkampsweg. In het najaar zijn op veel locaties ook dode en slechte bomen gekapt uit lanen. Veel van deze bomen zijn bezweken aan de droogte van afgelopen zomers. Waar ruimte is voor herplant, plaatsen we weer bomen.

We investeerden in 2021 € 369.000 in groen

De gerealiseerde exploitatielasten onderhoud stedelijk groen in 2021 zijn € 2,2 miljoen. Dit is grotendeels (€ 2,1 miljoen) de bijdrage aan Rova. De gerealiseerde (netto) investeringen in groen zijn € 369.000.

	2018	2019	2020	2021
Areaal groen	142,9 ha	142,9 ha	143,0 ha	143,0 ha
Vervanging groen	0,1 ha	0,1 ha	0,2 ha	0,2 ha

Gebouwen

We zijn bezig om het gemeentelijk vastgoed in de komende jaren te verduurzamen. Om dit goed in beeld te houden, is voor de panden, die in onderhoud en eigendom blijven van de gemeente, in 2020 door het Nibag een duurzame MeerJaren OnderhoudsPlanning (MJOP) opgesteld.

Het verduurzamen van het vastgoed vindt plaats op natuurlijke momenten, zodat er geen onnodige uitgaven gedaan worden en de financiële middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dus is onderhoud nog niet nodig, dan stellen we het uit.

De investeringen die met het verduurzamen gemoeid zijn, worden jaarlijks gedeeltelijk gedoteerd aan de voorziening die er voor deze locaties aanwezig is. De financiële consequenties van het verduurzamen zijn onderdeel van de voorliggende MJOP van het gemeentelijk vastgoed. Daar waar er bijstellingen van de budgetten plaats dient te vinden door externe invloeden, voortschrijdende inzichten of gewijzigde plannen worden verwerkt in de jaarlijkse budgetcycli.

Panden waarvan geacht wordt dat deze in de komende jaren afgestoten worden, zijn in de reguliere onderhoudskosten opgenomen in de exploitatiebegroting.

	2019	2020	2021
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	16	16	17

